

Hand-out 4vuurwerkveilig presentatie 2022

Vorbereiding:

- Neem de presentatie en de notities die erbij zitten vooraf goed door. Hierin vind je alle informatie over de vuurwerkfeitjes, vuurwerkregels, de gevaren, vuurwerk in je omgeving en de 4vuurwerkveilig tips.
- Vergeet niet: de meeste kinderen in deze leeftijdscategorie mogen zelf geen vuurwerk kopen of afsteken. Pas als ze 12 jaar of ouder zijn mogen ze F1-vuurwerk (zoals sterretjes) afsteken en pas als ze 16 jaar of ouder zijn mogen ze zwaarder vuurwerk (F2) afsteken.
- Het belangrijkste is dat kinderen aan het einde van de les de 4vuurwerkveilig tips kennen (de "4" in "4vuurwerkveilig" staat voor deze 4 tips). De tips beginnen allemaal met de 'v' van vuurwerkveilig. De tips zijn in lijn met het deel van de kinderen (onder 12 jaar) die nog helemaal geen vuurwerk mogen afsteken. De tips luiden als volgt:
 1. Vind een volwassene (die het vuurwerk voor jou wil afsteken)
 2. Vuurwerkbril en gehoorbescherming dragen
 3. Voldoende afstand houden
 4. Veilige kleding dragen

Deze tips worden verspreid door de presentatie uitgelegd aan de hand van animaties. Daarnaast bevat de presentatie video's waarin twee kinderen hun verhaal vertellen over hoe zij oud en nieuw veilig/niet veilig hebben gevierd.

Opmerkingen:

- Op slide 27 staan een aantal behendigheidspeletjes. Zorg dat je twee theedoeken tot je beschikking hebt als je deze spellen wil uitvoeren.
- Naast deze presentatie, bevat het lespakket ook verschillende werkvormen om de kennis van de kinderen en hun ouders/verzorgers te testen. Hiermee kunnen ze zelf ervaren hoe het is om met de gevolgen van een vuurwerkongeluk te moeten leven en leren ze hoe ze het beste met groepsdruk tijdens oud en nieuw om kunnen gaan.

Slide 1

Wat wil jij later worden?

Deze slide zit voor de titelpagina zodat de leerlingen nog niet weten waar het over gaat en hun antwoord daarop aanpassen.

De presentatie begint met de volgende vraag stellen aan de klas: **Wat wil jij later worden?**

- Stel de vraag in de klas.

- Laat de kinderen hier voor zichzelf even over nadenken (zodat ze het antwoord top-of-mind hebben). Je kan deze vraag kort bespreken in de klas of niet bespreken, aangezien er later in de presentatie de vraag wordt gesteld: "Kan je later nog worden wat je wil als je een vuurwerkongeluk hebt gehad?"

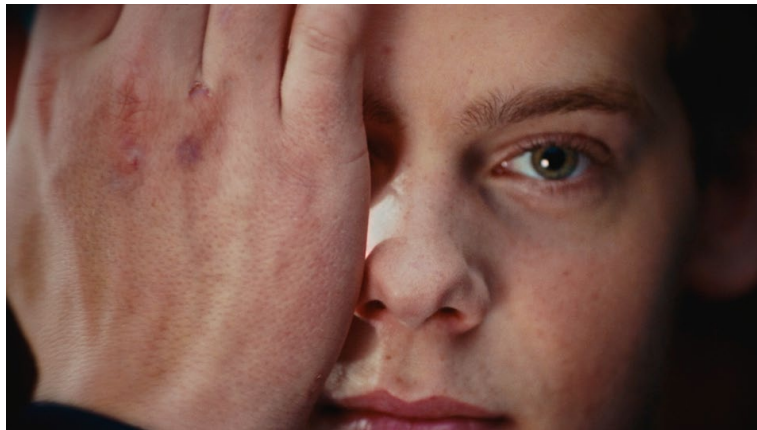
Uitleg: Deze vraag stellen we aan de leerlingen zodat zij zich beter kunnen voorstellen wat de gevolgen van een vuurwerkongeluk zijn en ze zich bewust worden hoeveel impact dit kan hebben op hun leven.

Slide 2

Titelslide 4 vuurwerk veilig presentatie

Slide 3

Video Pim en Aisha

Speel de video van Pim en Aisha af. Hierin krijgen de leerlingen het verhaal van Pim en Aisha te zien.

Slide 4

Introductie

Vertel de leerlingen waarom ze deze presentatie krijgen: zodat ze weten hoe ze oud en nieuw op een veilige manier kunnen vieren.

Referer aan de video en vertel dat het belangrijk is om je aan de 4vuurwerkveilig tips te houden om ongelukken en letsel te voorkomen.

Stel de vraag: Wat had Pim anders kunnen doen?

Slide 5

4vuurwerkveilig tips

Benoem de 4vuurwerkveilig tips en benadruk dat deze aan de hand van animaties later in de presentatie worden uitgelegd.

- Volg deze 4 tips op als je naar buiten gaat tijdens oud en nieuw (de tips hebben betrekking op het kijken naar vuurwerk aangezien kinderen tot 12 jaar zelf nog geen vuurwerk mogen afsteken. Bij slide 11 komt de vraag of kinderen onthouden hebben wat de minimum leeftijd is.).
- Zo heb je een grotere kans dat oud en nieuw veilig verloopt.

Verdiepende uitleg voor docent (dit komt later in de animaties terug):

1. Vind een volwassene die het vuurwerk voor jou wil afsteken.
2. Draag een vuurwerkbril en gehoorbescherming
3. Houd voldoende afstand: Houd buiten minimaal 8 meter afstand. Dat is zo ver als 2 auto's achter elkaar:
 - Dit beschermt je grotendeels tegen rondvliegende vonken.
 - En ook loop je minder snel gehoorschade op. Vuurwerk veroorzaakt namelijk harde knallen. Zelfs bij het houden van voldoende afstand (als het geluidsniveau niet

boven de 120 decibel uitkomt), kan er gehoorschade ontstaan. Ook kan het vuurwerk per ongeluk vlak naast je ontploffen, als het afsteken van vuurwerk niet goed gaat. Het is dus belangrijk dat je gehoorbescherming, zoals oorkappen of oordoppen, gebruikt.

- Het geluidsniveau van legaal vuurwerk mag bij voldoende afstand niet boven de 120 decibel uitkomen: bij F2-vuurwerk is deze afstand 8 meter. Zie voor F1-vuurwerk de instructies op de verpakking.
4. Draag veilige kleding waar geen vuurwerk in terecht kan komen: Wat denken jullie dat je beter niet aan kan doen?
- Trek geen brandbare kleding aan (geen nylon of fleece-vesten)
 - Draag geen jas met wijde zakken of capuchon, hier kan het vuurwerk namelijk invallen
 - Draag geen (wijde) laarsjes, hier kan het vuurwerk namelijk invallen.
 - Draag een wollen trui en/of een spijkerbroek

Slide 6

Programma

Doorloop het programma met een korte toelichting. Vertel de kinderen wat je gaat doen in de les en dat het doel is om hen te leren wat vuurwerk is, wat de regels en de gevaren zijn, welke effecten vuurwerk heeft op je omgeving en dat je hen tips wilt geven om oud en nieuw veilig te vieren.

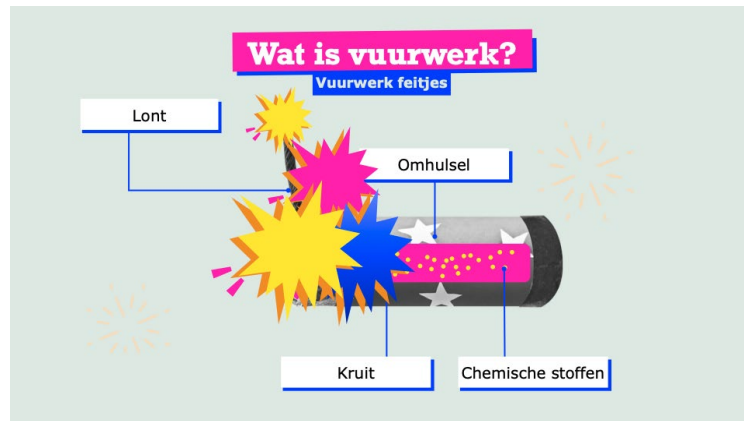
- Wil je bepaalde slides in deze presentatie overslaan, klik dan met de rechtermuisknop op de slide (in het linkermenu) en kies 'dia verbergen'.

Slide 7

Titelslide vuurwerkfeiten

Slide 8

Vuurwerkfeiten: Wat is vuurwerk?

- **Stel de vraag:** Wat is vuurwerk en waaruit bestaat het?
- **Antwoord:** Laat de volledige sheet tevoorschijn komen. Deze laat zien waaruit knalvuurwerk bestaat; een lont (die aan het uiteinde aangestoken moet worden), een omhulsel (meestal van karton), met daarin een mengsel van kruit en chemische stoffen. Door het soort kruit en het soort chemische stoffen (vaak koper, zink, barium, strontium of antimoon) krijgt het vuurwerk zijn specifieke eigenschappen zoals mooie kleuren. Licht toe dat niet elk type vuurwerk dezelfde opbouw heeft omdat bijvoorbeeld sterretjes, trektouwtjes en knalerwtten ook vuurwerk zijn.

Slide 9

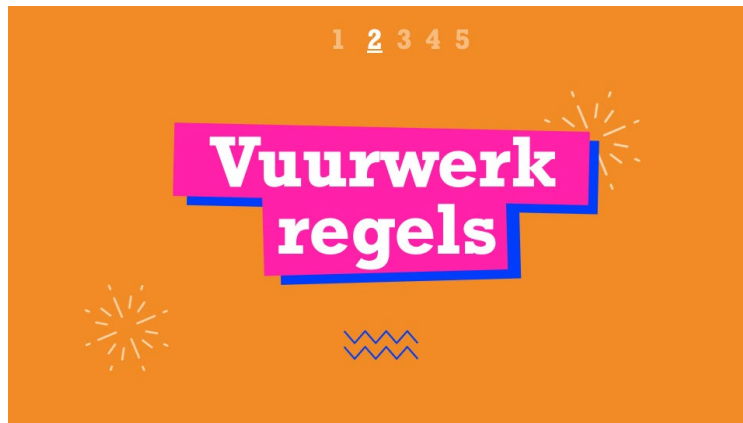
Vuurwerkfeiten: Vuurwerktraditie

Vertel over de herkomst van vuurwerk en over de vuurwerktraditie.

- Vuurwerk is ontstaan in de 10e eeuw in China. Het is oorspronkelijk bedoeld om boze geesten te verjagen met de knallen en het licht. Maar het werd ook gebruikt om de keizer van China te vermaken. Wij doen dat laatste nog steeds (vuurwerk gebruiken als vermaak).
- In Nederland gebruiken we sinds de jaren '70 vuurwerk om oud en nieuw te vieren en tijdens evenementen. Voor de jaren '70 was het afsteken van vuurwerk helemaal geen Nederlandse traditie. Dit is komen overwaaien na de Tweede Wereldoorlog, met name meegenomen door de stroom van Chinese, Indische en Indonesische migranten. Nederlanders zagen het eerst vooral als onnodige herrie. In de loop der tijd is dat veranderd: voor oud en nieuw 2022-2023 werd er 110 miljoen euro aan vuurwerk verkocht in Nederland.

- Niet voor iedereen is het afsteken van vuurwerk traditie. Er zijn ook veel Nederlanders die geen vuurwerk kopen of afsteken. Er zijn ook steeds meer mensen die niet willen dat er vuurwerk wordt afgestoken met oud en nieuw.

Slide 10

Titelslide vuurwerkregels.

Er zijn een aantal regels rond het kopen en afsteken van vuurwerk waar iedereen zich aan moet houden.

Slide 11

Stel de vraag: Mogen jullie volgens de officiële regels vuurwerk afsteken?

Stel de extra vragen:

- Waarom wel/waarom niet?
- Welk vuurwerk?

Slide 12

Vuurwerkcategorieën
vuurwerkregels

F1-vuurwerk
Leeftijd: 12+ (kopen en afsteken)
Afstand: Zie instructies op vuurwerk
Soort vuurwerk: Fop- en schertsvuurwerk: crackling ballen, sterretjes, grondbloemen, kleine fonteinen en knalerwten

F2-vuurwerk
Leeftijd: 16+ (kopen en afsteken)
Afstand: Minimaal 8 meter
Soort vuurwerk: Siervuurwerk: showboxen, compounds en fonteinen

Niet meer toegestaan: Losse single shots, knalvuurwerk (bv kanonslagen), vuurpijlen

Onder 16 jaar? **Geen vuurwerk afsteken!**

Vuurwerkregels: vuurwerkcategorieën

Wat zijn de regels rond het kopen en afsteken van vuurwerk? De eerste regels gaan over het soort vuurwerk. Er zijn twee categorieën vuurwerk die je in de winkel kan kopen, namelijk F1 en F2 vuurwerk. Hoe gevaarlijker het vuurwerk, hoe ouder je moet zijn om het te kopen en af te steken.

- F1 vuurwerk zijn bijvoorbeeld sterretjes, grondbloemen en knalerwten. Deze mag je kopen en afsteken als je 12 jaar of ouder bent.
- F2 vuurwerk zoals fonteinen en showboxen mag je kopen en afsteken als je 16 jaar of ouder bent.

Knalvuurwerk, losse single shots en vuurpijlen zijn verboden. Dit zwaarder vuurwerk mag alleen door professionals worden afgestoken. Zij hebben hier een opleiding voor gevolgd. Dit is het vuurwerk dat je in vuurwerkshows kunt zien!

Volledig overzicht F1 en F2 vuurwerk:

F1 vuurwerk: Bengaals vuur, Bengaalse lucifers, Bengaalse fakkels, kerstcrackers, knetter pellets, flitstabletten, fonteinen voor gebruik binnenshuis, fonteinen voor gebruik buitenshuis, grondtollen, scherts lucifers, confettibommen, slangen, trektouwtjes, sterretjes, tafelbommen, knalbonbons of contillonvruchten, knalerwten.

F2 vuurwerk: Batterij met enkelschotsbuizen, batterij met fonteinen/mijnen/Romeinse kaarsen, combinaties van mijnen, Romeinse kaarsen en enkelschotsbuizen, samengesteld vuurwerk met twee lonten of compound vuurwerk, flitstabletten, fonteinen, grondblobielen, grondtollen, springtollen, mijnen, stijgtollen, draaizonnen.

Slide 13

Animatie tip 1

Dit is de animatie van de eerste tip: Vind een volwassene!

Slide 14

Wanneer kopen en afsteken
vuurwerkregels

F2 vuurwerk kopen
29, 30 en 31 december*
* Als een van de verkoopdagen op een zondag valt, begint de verkoop van F2-vuurwerk op 28 december.

F2 vuurwerk laten afsteken
Vanaf 31 december 18.00 uur tot 1 januari 02.00 's nachts

F1 vuurwerk mag ook de rest van het jaar verkocht worden en worden afgestoken.

Vuurwerkregels: Wanneer kopen en afsteken

Categorie F1 vuurwerk kan iedereen van 12 jaar en ouder heel het jaar door kopen en afsteken. F2 vuurwerk mag je alleen kopen en afsteken als je 16 jaar of ouder bent, op 29, 30 en 31 december. Als je 16 jaar of ouder bent mag je dit vuurwerk afsteken vanaf 31 december 18.00 uur tot 1 januari 02.00 uur 's nachts.

- **Stel de vraag:** Wanneer mag er vuurwerk verkocht en afgestoken worden?
- **Antwoord:** F1 vuurwerk mag op elk moment worden gekocht en afgestoken door iemand van 12 jaar of ouder. F2 vuurwerk mag op 3 dagen verkocht worden. De verkoopdagen zijn 29, 30 en 31 december. Als een van die dagen op een zondag valt, dan begint de verkoop van F-vuurwerk op 28 december. Het is wel al eerder online te bestellen, maar dan kun je het pas afhalen op één van die drie dagen. F2 vuurwerk mag alleen afgestoken worden tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur, om de overlast te beperken.
- **Stel de extra vraag (herhaling regels):** Vanaf welke leeftijd mag je F1-vuurwerk ook alweer kopen en afsteken en kun je een paar voorbeelden noemen van F1-vuurwerk?
- **Antwoord:** 12 jaar en ouder / voorbeelden: sterretjes, knalerwtjes, trektouwtjes.
- **Stel de extra vraag (herhaling regels):** F2-vuurwerk mag dus drie dagen in het jaar (29, 30 en 31 december) worden verkocht en tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 2.00 uur worden afgestoken. Vanaf welke leeftijd mag je F2-vuurwerk ook alweer kopen en afsteken en kun je een paar voorbeelden noemen van F2- vuurwerk?
- **Antwoord:** 16 jaar en ouder / voorbeelden: (batterij) fonteinen, grondtollen, springtollen.

Slide 15

Vuurwerkvrrije zones
vuurwerkregels

Let op! Er mag geen vuurwerk afgestoken worden in vuurwerkvrrije zones, bijvoorbeeld in de buurt van een ziekenhuis of in de buurt van een kinderboerderij.

Er zijn steeds meer vuurwerkvrrije zones
Sommigen gemeenten zijn helemaal vuurwerkvrrij

Vuurwerkregels: Vuurwerkvrrije zones

- In steeds meer plaatsen en gemeenten zijn er vuurwerkvrije zones. Dit betekent dat er op deze plekken geen vuurwerk mag worden afgestoken. Vaak zijn dit gebieden in het centrum of in de buurt van een verzorgingstehuis of ziekenhuis om overlast te voorkomen. Vuurwerkvrije zones kun je herkennen aan de borden die erbij staan. Er zijn steeds meer gemeenten die helemaal vuurwerkvrij zijn om overlast te voorkomen.
- **Stel de vragen:**
- Wat vind je van vuurwerkvrije zones? Zou je er zelf graag eentje in de buurt hebben, of juist niet?
- Waar zou een vuurwerkvrije zone kunnen zijn binnen een gemeente? Ken je binnen jouw woonplaats een vuurwerkvrije zone?

Slide 16

Het kopen, bezitten en afsteken van illegaal vuurwerk is verboden in Nederland. Maar hoe kan je het verschil zien tussen legaal vuurwerk, vuurwerk dat wel is toegestaan, en illegaal vuurwerk?

Op legaal vuurwerk staat een Nederlandstalige gebruiksaanwijzing en de letters CE, dat is een Europees keurmerk dat betekent dat het vuurwerk in Europa is goedgekeurd. Ook staat er altijd de tekst 'voor particulier gebruik'. Dit is altijd categorie F1 of F2 vuurwerk.

Staat dit er allemaal niet op en heeft het geen Nederlandse gebruiksaanwijzing? Dan is het vuurwerk illegaal. In illegaal vuurwerk zit meestal teveel kruit en het geeft een te harde knal. Er staan zware straffen op het kopen en afsteken van illegaal vuurwerk. Je kunt een strafblad krijgen en je kunt dan later bijvoorbeeld geen politieagent, rechter of advocaat meer worden. Ook met legaal vuurwerk moet het vuurwerk volgens de regels worden afgestoken. Als je als kind tussen de 12 en 18 jaar problemen veroorzaakt, moet je naar het politiebureau of krijg je een Halt straf, waarbij je eventuele schade moet vergoeden en je excuses moet aanbieden.

Extra informatie voor (gast)docent:

Vertel kort iets over de verschillen van legaal en illegaal vuurwerk.

- Legaal vuurwerk heeft een Nederlandse gebruiksaanwijzing en een CE keurmerk (dit is een keurmerk dat op het vuurwerk wordt geplaatst en wat aangeeft dat het vuurwerk voldoet aan Europese regels). Illegaal vuurwerk heeft dit niet.
- Al het vuurwerk waar geen F1 of F2 op staat mag niet afgestoken worden. Het is te gevaarlijk of heeft een andere functie. Je hebt bepaalde kennis nodig om ermee om te gaan of het geeft veel overlast (te harde knallen).
- Op illegaal vuurwerk zit alleen een buitenlandse gebruiksaanwijzing (meestal Chinees) of er staat helemaal geen gebruiksaanwijzing op vermeld.
- Het knalvuurwerk bevat ander kruit en/of heeft een strijkkopje.
- De knal van het illegale vuurwerk is vaak te hard (meer dan 120 decibel). 120 decibel staat gelijk aan een rockconcert of een brandweersirene.
- Afsteken maar ook bezit van dergelijk vuurwerk is verboden.

Het meest verkochte illegale vuurwerk:
Cobra's, grote Chinese rollen, strijkers, mortierbommen, lawinepijlen, vlinders
Dit mag in Nederland dus niet afgestoken worden!

Slide 17

Titelslide de gevaren

Vuurwerk is mooi en spannend, maar helaas ook gevaarlijk.

Slide 18

De gevaren

Stel de vraag:

- Hoe kunnen vuurwerkongelukken gebeuren?
- Wat kunnen oorzaken zijn?

De belangrijkste oorzaken staan in de volgende slide op een rijtje.

Slide 19

A presentation slide with a light green background. At the top, the text 'Oorzaken ongelukken' is written in white on a pink rectangular background. Below it, the text 'De gevaren' is written in white on a blue rectangular background. On the left, there is a box with the text '1. Onveilig gedrag & omstandigheden' and an illustration of a girl lighting a firework. On the right, there is a list of reasons why accidents can happen.

1. Onveilig gedrag & omstandigheden

Het kan misgaan doordat mensen

- Het vuurwerk oppakken
- Experimenteren met vuurwerk
- Vuurwerk uit de hand afsteken/vasthouden
- Te dichtbij staan
- Vuurwerk opnieuw afsteken
- Geen rekening houden met de wind

De gevaren: Oorzaken ongelukken

Bij elke 10 ongelukken door vuurwerk komt het bij de helft van de mensen door illegaal vuurwerk. Legaal vuurwerk en andere vormen van vuurwerk zorgen dus ook voor heel veel slachtoffers. Dat komt bijvoorbeeld doordat mensen zich onveilig gedragen en er verkeerd mee omgaan. Het experimenteren met vuurwerk, te dichtbij staan of vuurwerk uit je hand afsteken of vasthouden is heel gevaarlijk. Ook het stampen op vuurwerk, oppakken en opnieuw afsteken van vuurwerk is heel risicovol. En als er wind staat kan het vuurwerk ook je kant op waaien.

Slide 20

Oorzaken ongelukken
De gevaren

2. Legaal vuurwerk

Legaal vuurwerk kan productiefouten hebben

- Het gaat te snel af
- Het geeft een steekvlam
- Het doet niet wat erop staat
- Het valt om

The slide features a central illustration of a hospital gurney with a patient lying on it. The patient's head is black with two blue teardrops, and their body is yellow. Two white crosses are positioned above the gurney. The background is light green with a pink and blue header.

De gevaren: Oorzaken ongelukken

Er gebeuren dus ook veel ongelukken met legaal vuurwerk. Want zelfs als legaal vuurwerk op de juiste manier wordt aangestoken, kan het misgaan. Dit kan komen doordat het vuurwerk ondeugdelijk is. Dat wil zeggen dat er een fout in het vuurwerk zit, waardoor het bijvoorbeeld te snel ontploft. Ook al heeft het een keurmerk, dan wil het dus nog niet zeggen dat het vuurwerk ongevaarlijk is.

Bovendien kunnen ongelukken met legaal vuurwerk natuurlijk ook gebeuren doordat het vuurwerk omvalt en de verkeerde kant opvliegt. Vuurwerk kan daardoor in je ogen of dichtbij je oren komen

Slide 21

Oorzaken ongelukken
De gevaren

3. Illegaal vuurwerk

Illegaal vuurwerk is onveilig en kan ernstige verwondingen geven

- Het kan een te harde knal geven
- Er kan een onvoorspelbare ontploffing ontstaan
- Het kan te snel afgaan

The slide features a central illustration of a silver cylindrical firework with a skull and crossbones symbol, and a black rectangular firework with a red starburst. The background is light green with a pink and blue header.

De gevaren: Oorzaken ongelukken

Het afsteken van illegaal vuurwerk is niet alleen verboden, maar ook nog eens heel onveilig. Het kan een veel te harde knal geven, leiden tot een onvoorspelbare ontploffing en veel te snel afgaan. De gevolgen van een ongeluk met illegaal vuurwerk zijn heel ernstig en vaak blijvend.

Van alle verwondingen door vuurwerk, was het aandeel door zwaar illegaal vuurwerk het grootst: 29 procent van alle verwondingen. Van alle slachtoffers door zwaar illegaal vuurwerk was 34 procent in de leeftijdsgroep 12-15 jaar, een veel groter aandeel dan het jaar ervoor (13%). Als het dus mis gaat, dan zorgt illegaal vuurwerk voor hele ernstige verwondingen.

Slide 22

Animatie tip 2

Dit is de animatie van de tweede tip: Vuurwerkbril dragen!

Slide 23

De gevaren: Cijfers 2023-2024 (1)

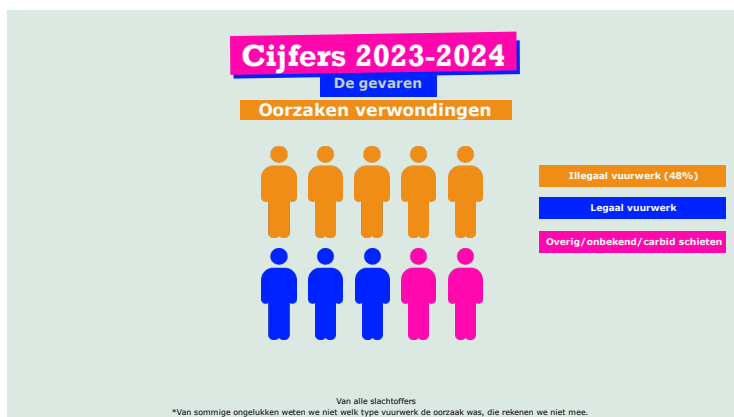
Doorloop de statistieken: Tijdens oud en nieuw 2023-2024 zijn er ruim 1200 mensen gewond geraakt door vuurwerk. Dit zijn alleen cijfers van 31 december en 1 januari, afkomstig van de spoedeisende hulp (SEH) afdelingen van alle ziekenhuizen en huisartsenposten in Nederland. Bij de huisartsenposten kwamen vooral vuurwerksslachtoffers met lichtere verwondingen.

Het gaat dus vaak om kinderen. 480 kinderen onder 16 jaar liepen vuurwerkletsel op. 200 van deze kinderen waren jonger dan 12 jaar.

Om de leerlingen een beter beeld te geven om hoeveel personen dat gaat, kan je gebruik maken van een analogie, zoals het benoemen dat 480 kinderen ongeveer om 19 schoolklassen vol kinderen onder 16 jaar gaat.

- Doorloop kort de statistieken. De cijfers zijn van oud en nieuw (2023-2024)
- 44% van de kinderen tot 12 jaar was omstander en had het vuurwerk dus niet zelf aangestoken
- In 2020/2021 was er een verbod op F2 vuurwerk. Daardoor waren er minder ongevallen, maar er raakten toen en nu nog steeds veel kinderen gewond door F1 vuurwerk.

Slide 24

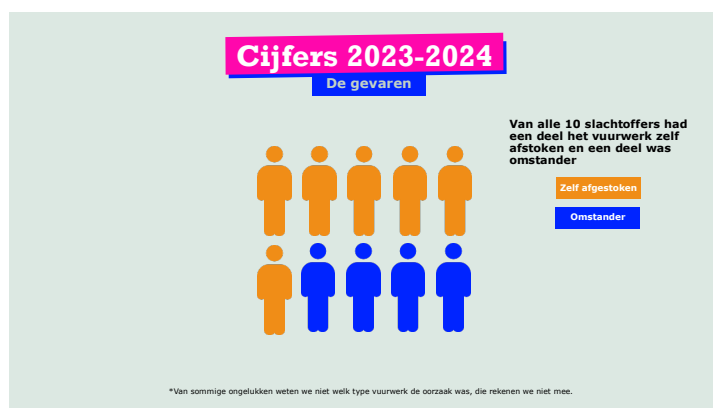
De gevaren: Cijfers 2023-2024 (2)

Van de totale groep mensen met verwondingen door vuurwerk, raakte 6 op de 10 mensen gewond door illegaal vuurwerk, 2 op de 10 zelfs door zwaar illegaal vuurwerk. En in leeftijdscategorie 12-15 jaar zelfs 3 op de 10! (31%)

3 op de 10 raakte gewond door legaal vuurwerk (30%) en van het overige vuurwerk is de oorzaak onbekend of kwam het door carbid schieten.

Illegaal vuurwerk = Zwaar illegaal vuurwerk zoals cobra's, maar ook recent verboden vuurwerk zoals vuurpijlen, knalvuurwerk en romeinse kaarsen.

Slide 25

De gevaren: Cijfers 2023-2024 (2)

Van de totale groep mensen met verwondingen door vuurwerk, was ruim 4 van de 10 (44%) van de gewonden omstander. Deze slachtoffers hebben het vuurwerk dus niet zelf afgestoken.

Je moet daarom altijd opletten tijdens het kijken, want ook dan kunnen er ongelukken gebeuren.

Slide 26

Animatie tip 3

Dit is een animatie van de derde tip: Voldoende afstand houden!

Slide 27

De gevaren: Cijfers 2023-2024

Doorloop de cijfers over welke verwondingen jongeren tot 16 jaar opliepen tijdens oud en nieuw 2023-2024*.

- Deze cijfers zijn ongeveer gelijk aan de cijfers van vorige jaarwisseling.
- 5 op de 10 kinderen onder 16 had brandwonden, 3 op de 10 oogverwondingen en 2 op de 10 overige verwondingen zoals amputaties, kneuzingen, fracturen, open wonden.
- Amputaties en botbreuken werden bijna altijd veroorzaakt door zwaar illegaal vuurwerk.

* Deze cijfers zijn ongeveer gelijk aan de cijfers van vorige jaarwisseling.

Slide 28

De gevaren: Wat wil jij later worden?

- **Stel de vraag:** Kun jij later nog worden wat je wil als je een vuurwerkongeluk hebt gehad? ... als je niet meer kan zien? ... of als je vingers kwijt bent? ... of als je slechthorend bent?

Doe – afhankelijk van de beschikbare tijd - één of meer behendigheids spelletjes om dit laatste punt nog op een andere manier te illustreren bijvoorbeeld:

- Geblinddoekt je plek terugvinden: Haal 2 kinderen naar voren en doe ze een blinddoek voor. Laat ze nu teruglopen naar hun plek. Dat is dus erg lastig. Het laat zien dat hele simpele dingen niet meer gaan als je niet meer kunt zien.
- Veters strikken met één hand: Laat een paar kinderen hun veters opnieuw strikken met 1 hand achter hun rug. Dat is dus heel moeilijk om te doen als je een hand niet meer (goed) kunt gebruiken.
- Horloge losmaken zonder duimen: Kijk of iemand een horloge om heeft. Vraag of hij/zij dit horloge zou willen losmaken zonder de duimen te gebruiken. Dit is een stuk moeilijker dan met duimen.
- Laat een leerling door middel van gebaren iets aan een andere leerling duidelijk maken. Dit is nodig als je niet meer (goed) kunt horen. Dit is veel lastiger iets 'gewoon' zeggen (als je niet getraind bent in gebarentaal).

Slide 29

Titelslide vuurwerk in je omgeving

Vuurwerk is mooi en feestelijk, maar niet iedereen is er blij mee.

Slide 30

Vuurwerk in je omgeving: De gevaren voor mens en dier

Naast het oplopen van verwondingen kunnen mensen last hebben van de slechte luchtkwaliteit door vuurwerk, hier komt namelijk fijnstof bij vrij. Mensen met astma of hartklachten kunnen dan last krijgen van hun gezondheid. Daarnaast kunnen mensen stress krijgen, omdat ze bang zijn. Uit onderzoek blijkt dat 4 op de 10 mensen (39%) rond oud en nieuw niet goed de straat op durft.

Ook komt er vuurwerkafval in het milieu terecht, waaronder zware metalen en plastic, wat zorgt voor milieuvervuiling. Vuurwerk zorgt niet alleen voor schade aan mens en milieu, maar ook voor schade op straat. Er zijn vaak vernielingen en brand door vuurwerk tijdens oud en nieuw. De maatschappij moet hiervoor betalen.

Ook is er gevaar voor hulpverleners, zoals agenten, ambulancemedewerkers en brandweerlieden, er wordt soms vuurwerk naar hen gegooid.

Dieren raken soms gewond door vuurwerk omdat het naar hen wordt gegooid en daarnaast kunnen ze bang zijn voor de knallen. Ook blinden die altijd met een hulphond op pad moeten, kunnen rond oud en nieuw niet goed naar buiten. De honden schrikken namelijk van vuurwerk.

Geef de leerlingen het volgende mee: Zorg dat oud en nieuw leuk blijft, en houd altijd rekening met anderen.

Slide 31

De gevaren: Waargebeurde verhalen

Dit zijn verhalen van slachtoffers die door de spoedeisende hulpafdelingen in Nederland zijn opgeschreven.

Lees de verhalen voor en stel de vraag: Hoe hadden dit soort ongevallen voorkomen kunnen worden?

Antwoorden:

- Brandwond
 - Omstander: Veilige kleding dragen zoals strak zittende schoenen, een wollen trui en een spijkerbroek. Geen laarsjes waar vuurwerk in kan komen.
- Gehoorschade
 - Afstand houden + gehoorbescherming dragen.
- Oogverwonding
 - Afsteker: Niet met vuurwerk experimenteren, het door een volwassene laten afsteken en een vuurwerkbril dragen.

Slide 32

Video Radboudumc Amalia kinderziekenhuis

De boodschap van artsen en andere hulpverleners aan kinderen.

Slide 33

Animatie tip 4

Dit is een animatie van tip 4: Veilige kleding dragen!

Slide 34

Discussie vuurwerk

Er is al langere tijd discussie of vuurwerk verboden moet worden of niet tijdens de jaarwisseling. Er zijn namelijk elk jaar veel gewonden, vuurwerk veroorzaakt overlast en schade en hulpverleners worden ermee belaagd. In plaats daarvan zouden de gemeenten bijv. een vuurwerkshow voor iedereen kunnen organiseren.

Stel de vraag: Kunnen jullie argumenten voor en tegen het verbieden van vuurwerk noemen?

Argumenten voor het verbieden van vuurwerk:

- Verwondingen voorkomen (mensen kunnen er heel hun leven last van hebben (tegen hoge kosten))
- In het algemeen gezondheid van de mens beschermen (bijvoorbeeld mensen met astma of hartklachten kunnen last hebben van hun gezondheid door luchtvervuiling)
- Minder overlast en schade
- Er zijn (veiligere) alternatieven (bijv. vuurwerkshows)
- Beschermen van het milieu (luchtverontreiniging tegengaan en geen plastic en zware metalen in het milieu door (sier)vuurwerk)

Argumenten tegen het verbieden van vuurwerk:

- Traditie, veel mensen vinden het leuk om vuurwerk af te steken
- Sommige mensen gaan niet veilig om met vuurwerk (bijv. in combinatie met alcohol en drugs) en/of kopen illegaal vuurwerk, deze mensen verpesten het voor de mensen die legaal vuurwerk afsteken en dit veilig doen → focus moet op eerste groep liggen
- Eigen verantwoordelijkheid (overheid moet hier geen invloed op uitoefenen)
- Leidt tot illegale handel in vuurwerk (omdat het niet meer mag, mensen vinden het spannend om wel te doen)
- Er zijn alternatieven, zoals vuurwerkvrije zones.

Slide 35

Groepsdruk

Als je jonger dan 12 bent, mag je nog geen vuurwerk kopen en afsteken. Categorie F1 vuurwerk mag afgestoken worden vanaf 12 jaar. Wat kan er gebeuren als een groepje 12-jarigen op pad gaat om vuurwerk af te steken?

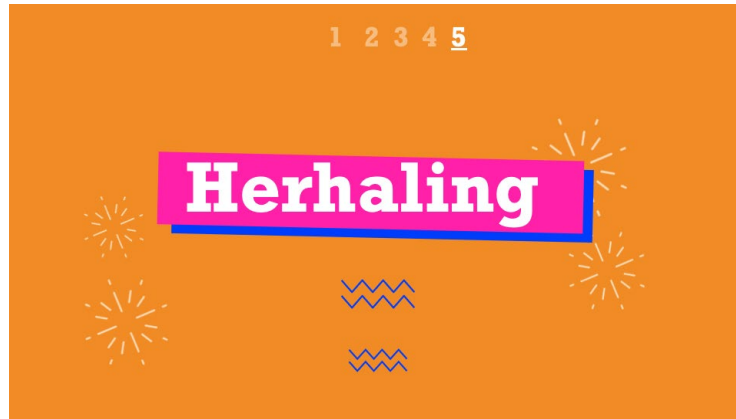
Stel de vragen op de slide en praat met de kinderen over wat zij denken.

- Leg uit dat veel mensen in een groep vaak verder gaan dan ze alleen zouden doen. Ze moedigen elkaar aan om iets te doen, ervaren groepsdruk.
- Dat geldt voor heel veel dingen in het leven. Dus ook voor omgaan met vuurwerk.
- Belangrijk is dat je zelf blijft nadenken. Vraag jezelf steeds: wil ik dit doen of niet? Als je iets echt niet wil doen, zeg dit dan tegen de anderen en/of ga weg.

Hierbij een paar tips om met groepsdruk om te gaan:

1. Bedenk van te voren goed wat je zelf wel en niet wilt, zoals jullie in de bovenstaande situaties hebben gedaan. Als je dan in zo'n lastige situatie terecht komt is het makkelijker om 'nee' te zeggen als je je besluit al hebt genomen.
2. Probeer iemand te vinden die dezelfde mening heeft als jij. Samen sta je meestal sterker.
3. Als anderen aangeven iets niet te willen doen, kom dan voor ze op. Zorg ervoor dat een ander ook niet alleen staat.

Slide 36

Titelslide herhaling

Slide 37

De 4vuurwerkveilig tips

Herhaal de 4vuurwerkveilig tips nog een keer zodat de leerlingen het goed kunnen onthouden en naleven als ze tijdens oud en nieuw naar buiten gaan om vuurwerk te kijken.

Tip 1. Vind een volwassene als je vuurwerk gaat kijken. Iemand die het gevaar van vuurwerk kent en weet hoe je veilig kunt kijken.

2. Draag altijd een vuurwerkbril. En nee dat is zeker geen gewone bril, maar een echte vuurwerkbril. Deze is van plastic en voorkomt zo dat vuurwerk in je oog kan komen. Draag je een bril? Dan kan je de vuurwerkbril hier gewoon overheen dragen! Een gewone bril sluit namelijk niet af aan de zijkant, waardoor er alsnog vuurwerk in je ogen kan komen. Draag ook gehoorbescherming, in ieder geval goed passende oordoppen maar bij voorkeur oorkappen speciaal voor kinderen. Die koop je bijvoorbeeld bij een bouwmarkt.

3. Houd voldoende afstand, en dat is minimaal 8 meter. Dat is zo ver als twee auto's achter elkaar.

- Dit beschermt je grotendeels tegen rondvliegende vonken.
- En ook loop je minder snel gehoorschade op. Vuurwerk veroorzaakt namelijk harde knallen. Zelfs bij het houden van voldoende afstand (als het geluidsniveau niet boven de 120 decibel uitkomt), kan er gehoorschade ontstaan. Ook kan het vuurwerk per ongeluk vlak naast je ontploffen, als het afsteken van vuurwerk niet goed gaat. Extra tip: Het is dus altijd aan te raden om gehoorbescherming, zoals oordoppen, te dragen.
- Het geluidsniveau van legaal vuurwerk mag bij voldoende afstand niet boven de 120 decibel uitkomen: bij F2-vuurwerk is deze afstand 8 meter. Zie voor F1-vuurwerk de instructies op de verpakking.

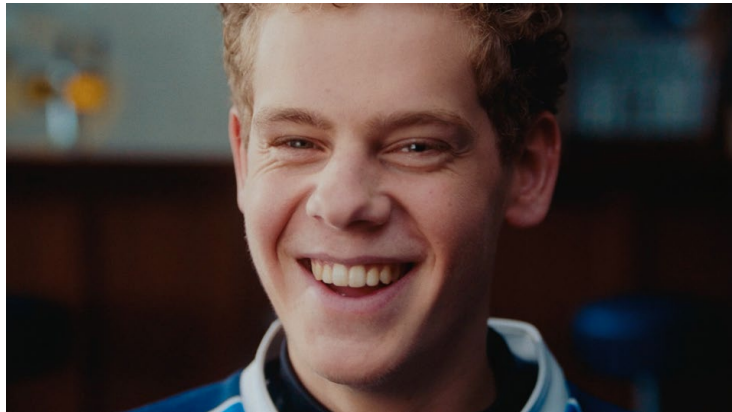
4. Draag veilige kleding, zoals een wollen trui, strak aansluitende schoenen en zeker geen capuchon of wijde zakken!

- Trek **geen** brandbare kleding aan (geen nylon of fleece-vesten)
- Draag **geen** jas met wijde zakken of capuchon
- Draag **geen** wijde laarsjes

Wat je wel kunt dragen is:

- Een wollen trui, die zorgt voor een goede brandwerende laag. Wol brandt namelijk het slechtst van alle materialen.
- Katoen (dus een spijkerbroek) is ook brandbaar, maar geeft minder ernstige verwondingen dan synthetische stoffen die smelten zoals een panty.

Slide 38

Video Pim

Speel de video van Pim af. Hij vertelt de leerlingen dat zij zich aan de 4vuurwerkveilig tips moeten houden om een vuurwerkongeluk zoals hij dat heeft gehad te voorkomen.

Slide 39

Het einde van de presentatie.

Vertel de leerlingen over de huiswerkopdracht die zij samen met hun ouders/verzorgers kunnen doen. Daarnaast vind je in het lespakket nog meer werkvormen zoals een Kahoot-quiz, kruiswoordpuzzel, invulverhaal, decibelmeter, verschillende experimenten waarmee de leerlingen aan de slag kunnen gaan en nog meer. Deze documenten vind je op:

[Lespakket: 4vuurwerkveilig | VeiligheidNL](#)